

Ocenění na XXIV. Valném shromáždění Učené společnosti České republiky 14. 5. 2018

NOSITELÉ MEDAILE UČENÉ SPOLEČNOSTI ČESKÉ REPUBLIKY

Učená společnost zřídila Medaili za zásluhy o rozvoj vědy ke svému 10. jubileu (v roce 2004), aby ocenila zejména ty jedince, kteří se zasloužili o rozvoj vědy v ČR. Je to nejvýznamnější ocenění, které Učená společnost uděluje.

Učená společnost České republiky uděluje Medaili Učené společnosti České republiky NUMISMA HONORIS SOCIETATIS SCIENTIARUM BOHEMICAE za zásluhy o rozvoj vědy:

Prof. MUDr. Heleně Tlaskalové-Hogenové, DrSc.

Helena Tlaskalová-Hogenová pracuje v Mikrobiologickém ústavu Akademie věd, kde působí od roku 1962. Od počátku se zaměřila na výzkum v oblasti imunologie. Světově originálních výsledků se svým týmem dosáhla v oblasti slizniční (střevní) imunity, zejména ve výzkumu vývoje této imunity během ontogeneze a v poznávání vztahů střevní mikrobioty a imunity. Pro oblast biomedicíny a možné translační medicíny jsou důležité zejména její výsledky o vlivu mikrobioty a potravinových antigenů na vývoj imunity a vznik autoimunitních a nádorových onemocnění a obecně poznatky o imunopatologii střeva ve vztahu k takovým chorobám jako je celiakie, Crohnova choroba, ulcerózní kolitida či kolorektální karcinom. Kromě výzkumné a pedagogické činnosti byla prof. Tlaskalová-Hogenová aktivní i ve vědní organizaci, a to jak na domácí tak i na zahraniční půdě. Za svůj významný příspěvek pro českou i světovou imunologii a pro roli střevní mikrobioty v ní získala prof. Tlaskalová-Hogenová četná domácí i zahraniční ocenění.

Prof. MUDr. Mojžíru Petráňovi, CSc.

Pan profesor Petráň přišel v roce 1964 na myšlenku zdokonalení mikroskopu pro biologická pozorování živých tkání, kterou se svým spolupracovníkem MUDr. Milanem Hadravským úspěšně dotáhl k patentu konfokálního mikroskopu s dvojitým řádkováním, jenž znamenal převrat v mikroskopických technikách a přispěl tak k bouřlivému rozvoji molekulární buněčné biologie. Autor patří bezpochyby mezi nejúspěšnější české vynálezce XX. století. Je současně příkladem soudobého badatele rozkročeného napříč mnoha disciplínami přírodních i technických věd. Stále pokračuje ve své publikační činnosti na I. lékařské fakultě UK v Praze a věnuje se také překládání spisů z cizích jazyků do češtiny.

NOSITELÉ CEN UČENÉ SPOLEČNOSTI ČESKÉ REPUBLIKY

Cena Učené společnosti České republiky se uděluje jako ocenění za významný výsledek tvůrčí práce v badatelském nebo cíleném výzkumu osobnostem, které jsou občany České republiky, pracují v České republice a nejsou členy Učené společnosti. Ceny jsou v letošním roce uděleny v kategoriích „mladší vědecký pracovník“ a „středoškolský student“ a od roku 2009 byly udělovány i ceny pedagogickým pracovníkům, kteří podporují zájem o vědu a výzkum na středních školách, vytvářejí podmínky pro individuální činnost svých studentů a za vynikající působení studentů v soutěžích.

Učená společnost České republiky uděluje cenu Učené společnosti v kategorii mladší vědecký pracovník:

Mgr. Martinu Hrubému, Ph.D., DSc.
za významný vědecký přínos ve vývoji polymerních radiofarmak a metodiky jejich aplikace

Martin Hrubý, vedoucí vědecký pracovník Ústavu makromolekulární chemie Akademie věd, ve své práci upozornil na možnosti použití medicínsky významných radionuklidů jako aktivních složek polymerních nosičových systémů a přenesl zkušenosti s nosičovými systémy pro klasická chemoterapeutika („drug delivery“) do této nové oblasti. Jeho významný příspěvek spočívá především ve schopnosti spojovat poznatky z různých oborů, zejména organické chemie, makromolekulární chemie, fyzikální chemie a fyziky, radiochemie, biochemie i medicíny, do multidisciplinárních synergických celků ke konstrukci principiálně nových řešení. Zabývá se syntézou, fyzikálně-chemickou charakterizací a radioznačením supramolekulárních polymerních soustav. Jeho práce upozornily na možnosti využití polymerů jako nosičů radionuklidů pro nukleární medicínu. Kromě vlastní vědecké činnosti je angažován i v popularizaci vědy.

Mgr. Kamile Pacovské, Ph.D.
za vynikající práce v oboru filozofie a etiky

Kamila Pacovská pracuje jako odborná asistentka se zaměřením na etiku a dějiny evropské racionality na katedře filozofie Fakulty filozofické Univerzity Pardubice. Vedle významných mezinárodně akceptovaných badatelských publikačních výsledků v oboru filozofie byla Kamila Pacovská hlavní iniciátorkou a koordinátorkou návrhu vědeckého projektu Centrum pro etiku jako studium hodnoty člověka ve výzvě „Podpora excelentních výzkumných týmů“ v prioritní ose 1 OP Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání. Tento projekt se stal jediným projektem uvnitř celého spektra všech oborů humanitní a společensko-vědní oblasti, který byl v této výzvě v rámci celé České republiky přijat. Kamila Pacovská je hlavní řešitelkou výše zmíněného pětiletého projektu na Univerzitě v Pardubicích. Součástí projektu je rovněž výrazná podpora studentů doktorského programu filozofie v anglickém jazyce.

Učená společnost České republiky uděluje cenu v kategorii středoškolský student:

Natálii Alferyové
z Vyšší odborné a střední zemědělské školy v Benešově u Prahy
za společnou studii „Sezonní zjišťování přítomnosti antimikrobiálních látek ve vybraných druzích rostlin a lišejníků“

Katce Mansfeldové
z Vyšší odborné a střední zemědělské školy v Benešově u Prahy
za společnou studii „Sezonní zjišťování přítomnosti antimikrobiálních látek ve vybraných druzích rostlin a lišejníků“

Natálii Císařové

z Gymnázia a Jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky, Svitavy
za studii „Studium cytotoxických účinků obvazových krytí s obsahem stříbra“

Sabině Černé

ze Střední odborné školy veterinární v Hradci Králové
za studii „Mezidruhová a vnitrodruhová agrese šoupálka dlouhoprstého“

Jiřímu Doleželovi

ze Střední průmyslové školy chemické v Brně
za studii „Vývoj nanoporézních nosičů metaloléciv“

Štěpánce Grunové

z Gymnázia v Moravském Krumlově
za studii „Tvůrci a fundátoři postbarokních kamenných křížů Brněnska a Znojemska“

Janu Hroudnému

z Gymnázia v Židlochovicích
za studii „František Boleloucký a Obrana národa na Židlochovicku“

Tomáši Hurdálkovi

z Gymnázia v Kroměříži
za studii „Teslův transformátor s primárním jiskřištěm“

Tomáši Perutkovi

z Gymnázia v Brně
za studii „Vyjadřování prvočísel kvadratickými formami“

Tereze Pulgretové

z Gymnázia Aloise Jiráska v Litomyšli
za studii „Okolo Seče sedlák se vleče aneb Osudy sedláckých rodin trestaných totalitním režimem v obcích Újezdec a Morašice“

Tereze Smutné

z Gymnázia v Brně-Řečkovících
za studii „Vliv subchronické inhalace nanočástic PbO na cílové orgány“

Kamile Starkbaumové

z Masarykovy střední školy chemické v Praze
za společnou studii „Chemické experimenty pro učitele základních a středních škol“

Petru Palivcovi

z Masarykovy střední školy chemické v Praze
za společnou studii „Chemické experimenty pro učitele základních a středních škol“

Josefu Tomečkovi

z Gymnázia Jana Pivečky a SOŠ ve Slavičíně
za studii „Příprava nových ligandů na bázi adamantanu a studium jejich supramolekulárního chování vůči β -cyklodextrinu a cucurbit [7]urilu“

Jakubu Váchovi

z Gymnázia v Soběslavi

za studii „Mineralogie Řípecka se zaměřením na granáty a turmalíny“

SPOLEČNÁ CENA UČENÉ SPOLEČNOSTI ČR A NADAČNÍHO FONDU NEURON

Cena se uděluje jako ocenění pedagogickým pracovníkům za podporování zájmu o vědu a výzkum na středních školách, vytváření podmínek pro individuální činnost svých studentů a za vynikající působení studentů v soutěžích. Je udělována od r. 2015.

Učená společnost České republiky a Nadační fond Neuron udělují *společnou cenu pro pedagogy*:

RNDr. Pavle Kodříkové

z Gymnázia Česká v Českých Budějovicích

Pavla Kodříková učí biologii a chemii na Gymnáziu Česká v Českých Budějovicích. Je rovněž vedoucí předmětové komise Biologie a koordinátorkou seminárních prací a projektů Středoškolské odborné činnosti. Z jejích aktivit lze dále zmínit dlouholetou součinnost s pracovišti Akademie věd v Českých Budějovicích a se studenty doktorandského studia VŠCHT Praha. Pod vedením Pavly Kodříkové vznikly úspěšné studentské práce v rámci Středoškolské odborné činnosti; dvě její studentky získaly i cenu Učené společnosti.

Mgr. Janu Kvirencovi

z Gymnázia Budějovická v Praze 4

Jana Kvirence je možno označit za představitele didaktiky dějepisu, který o ní nejen píše, ale také ji neustále přenáší do života. Je osobností, která v případě potřeby vstupuje do veřejného dění, ale která především dlouhodobě a neokázale slouží výchově mladé generace. V době totálního rozkolísání pohledů na dějiny po roce 1989, kdy většina učitelů dějepisu dočasně propadla bezradnosti, Jan Kvirenc vedl a podnes vede programy dějepisného vzdělávání učitelů, jimž předává své pedagogické zkušenosti a vědecké znalosti; i jeho zásluhou vycházela publikační řada Inspirace, zprostředkující vědecké poznatky učitelům středních a základních škol. Jedním z vrcholů Kvirencovy vědecko-pedagogické činnosti se stalo založení dějepisného časopisu Čelem vzad!, který je vydáván Gymnáziem Budějovická. Historické semináře, cykly vědeckých přednášek, odborné exkurze pro studenty i pro učitele, pravidelná účast na dějepisné olympiádě, komponované besedy s pamětníky, návštěvy akademických ústavů či vedení odborné školní knihovny, která předkládá studentům ústřední časopisy z humanitních věd, se díky Janu Kvirencovi staly na tomto gymnáziu samozřejmostí.

panu Petru Pavlíčkovi

z Mendelova gymnázia v Opavě

Petr Pavlíček úspěšně vede týmy studentů v soutěži Turnaj mladých fyziků. Jde o reálnou vědeckou práci, při níž musí studenti v průběhu několika měsíců vyřešit daný

počet badatelských úloh a jejich řešení potom obhájit v hodnocené modelové vědecké diskusi se soupeři. Petru Pavlíčkovi se podařilo vytvořit podmínky, v nichž se mohou nadaní studenti všestranně rozvíjet; vznikla tak úžasná líheň talentů. Díky tomu v každém z posledních pěti let reprezentoval Českou republiku v mezinárodním Turnaji mladých fyziků tým z Mendelova gymnázia Opava. Studenti této školy se také pravidelně účastní celostátních přehlídek Středoškolské odborné činnosti nejenom ve fyzice. Petru Pavlíčkovi se daří zapojovat školu do evropských programů, mj. v rámci akcí Erasmus+ nebo Comenius. Podílel se také na realizaci Modelu Sluneční soustavy v Opavě, stál i u odlehčujících akcí typu český rekord v nonstop výuce. Zasluhou Petra Pavlíčka je Mendelovo gymnázium Opava špičkovou vzdělávací institucí, která má v českém fyzikálním společenství vynikající jméno.

Zpracovala: PhDr. Jiřina Jedináková
Učená společnost České republiky
Národní 3, 110 00 Praha 1
tel: 221 403 384, 603 266 214, e-mail: jedinakova@kav.cas.cz